

MAJANDUS – JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM  
TÖÖSTUSOMANDI  
APELLATSIOONIKOMISJON

---

**OTSUS N 762-o**

Tallinnas, 27.jaanuaril 2006.a.

**Apellatsioonikomisjon koosseisus** Tanel Kalmet (eesistuja), Harri-Koit Lahek ja Edith Sassian vaatas 12.12.2005 suulises menetluses läbi eestimaise juriidilise isiku, Kinnisvarahalduse AS, aadress: Põrguvälja tee 3, 75301 Jüri, Rae vald, Harjumaa, poolt esitatud protesti, mille objektiks on Patendiameti otsus registreerida rahvusvaheline kaubamärk nr 645606 (rahvusvahelise registreeringu teade avaldatud Eesti Kaubamärgilehes 1/2004) LiDL Stiftung & Co.KG nimele Eestis. Protesti esitajat esindasid patendivolinik Urmas Kauler, Patendibüroo Turvaja AS Liivalaia 22, Tallinn 10118 ja jurist Nelli Loomets, Sorainen Law Office OÜ, Pärnu mnt 15 Tallinn 10141.

Protestis esitatud nõue on: tühistada Patendiameti otsus rahvusvahelise kaubamärgi nr 645606 registreerimise kohta ning teha Patendiametile ettepanek kaubamärgile Eestis kaitse andmine uuesti läbi vaadata ning teha uus otsus. Protest esitati 02.märtsil 2004.a ja registreeriti nr 762 all ning anti eelmenetlemiseks komisjoni liikmele H.-K. Lahek'ule.

01.05.2004 jõustunud kaubamärgiseaduse (edaspidi uus KaMS) § 72 lg 5 kohaselt enne 2004. aasta 1. maid Patendiameti tehtud otsuse vaidlustamisel ja uue otsuse tegemisel kohaldatakse Patendiameti otsuse tegemise ajal kehtinud kaubamärgi registreerimisest keeldumise aluseid ja lähtutakse asja uue menetlemise ajal kehtivast menetlusnormist. 01.05.2004 jõustus tööstusomandi õiguskorralduse aluste seadus (edaspidi TÕAS). Uue KaMS § 41 lg 2 ja TÕAS §-de 43 – 45 ja § 50 lg 2 mõttes on protesti näol tegemist vaidlustusavaldusega, Kinnisvarahalduse AS tuleb käsitleda edaspidi vaidlustusavalduse esitajana ja LiDL Stiftung & Co. KG kaubamärgi taotlejana.

Vastavalt Patendiameti 09.09.2004 teatele nr 6/1138 on kauba- ja teenindusmärkide registris tehtud kanne seoses kaubamärgi nr 32629 „SÄÄSTU MARKET + kuju” võõrandamise või ülemineku kohta, mille kohaselt on kaubamärgiomanikuna märgitud Ruokakesko Oy, Satamakatu 3, 00016 Kesko, FI.

**Vaidlustusavalduse esitaja poolt esitatud vaidlustusavalduse sisu koos viidetega tõenditele esitatuna 02.03.2004. a.**

Vaidlustusavaldus on esitatud kuni 30.04.2004 kehtinud Kaubamärgiseaduse (edaspidi vana KaMS) § 38 lg 9 alusel. Vaidlustusavalduse esitaja leiab, et rahvusvahelise kujutisliku kaubamärgi nr 645606 registreerimine Eestis (registreeringu kuupäev 18.11.2002, registreeringu kuupäev 04.04.1995, järjekorranumber R200300602, avaldatud Eesti Kaubamärgilehes 02.01.2004) LiDL Stiftung & Co. KG nimele on vastuolus vana KaMS § 8 lg 1 punktidega 2, 3, 4.

Vana KaMS § 8 lg 1 p 2 kohaselt kaubamärgina ei registreerita kaubamärke, mis on identsed või äravahetamiseni sarnased või assotsieeruvad teise isiku nimele samaliigiliste kaupade või teenuste tähistamiseks registreeritud või registreerimiseks esitatud varasema kaubamärgiga, kui registreerimiseks puudub teise isiku kirjalik luba. Klassides 35 ja 42 on 20.10.2000 kantud Eesti riiklikusse kauba- ja teenindusmärkide registrisse protesti esitajale kuuluv kombineeritud kaubamärk „SÄÄSTU MARKET + kuju”. Taotlus kombineeritud kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” registreerimiseks esitati 03.07.1998, seega

---

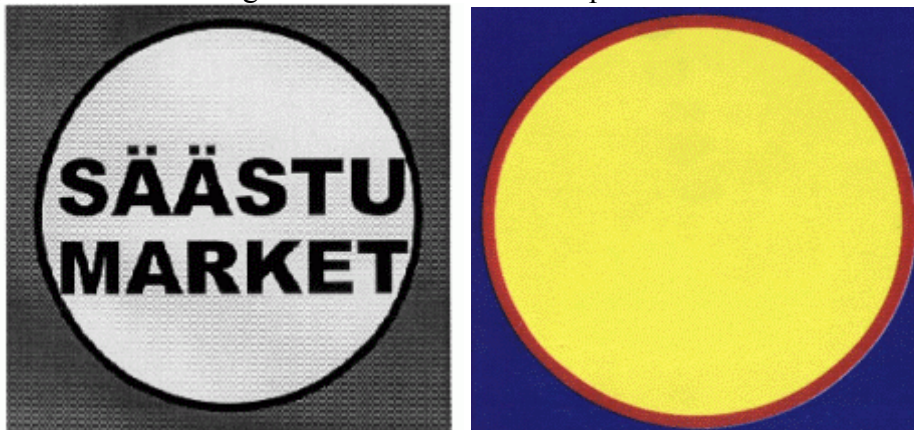
Aadress:  
Harju 11  
15072

Telefon:  
6 256 490  
e-mail: toak@mkm.ee

Faks:  
6 313 660

vaidlustusavalduse esitajale kuuluva kaubamärgi prioriteedikuupäev on varasem kujutisliku kaubamärgi nr 645606 hilisema märkimise kuupäevast 18.11.2002. Kaubamärk „SÄÄSTU MARKET + kuju” on kaitstud must-valgena, vastavalt vana KaMS § 6 lg 2 on ta õiguslikult kaitstud mis tahes värvikombinatsioonis.

Vaidlustusavalduse esitaja kasutab kaubamärki „SÄÄSTU MARKET + kuju” samades värvides, mis on kujutislikul kaubamärgil nr 645606. Kaubamärkide visuaalsel vaatlemisel on näha, et kaubamärgid on osaliselt identsed. Mõlemad kaubamärgid koosnevad sinisest ruudust, milles asub punase äärega kollane ring. Kaubamärke eristab ainult see, et vaidlustusavalduse esitaja kaubamärgil on ringi keskel sõna „SÄÄSTU MARKET + kuju”, kujutislikul kaubamärgil nr 645606 sõnaline osa puudub.



Nr 32629 „SÄÄSTU MARKET + kuju”      Rahvusvaheline kaubamärk nr 645606

Eeltoodu alusel võib väita, et kaubamärkide ülesehitus on sarnane ja on oht, et tarbijatele assotsieerub vaidlustusavalduse esitaja kaubamärgiga figuratiivne kaubamärk nr 645606.

Kujutisliku kaubamärgiga nr 645606 tähistatud toodet või teenust võivad paljud tarbijad pidada kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” omanikult pärinevaks või allutatud olevaks, seotuks või sponseerituks kaubamärkide „SÄÄSTU MARKET + kuju” omaniku poolt. Kui nähakse kujutisliku kaubamärki kaupadel või teenuste osutamisel, võivad tarbijad vääralt arvata, et kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” omanik vastutab kujutisliku kaubamärgiga nr 645606 tähistatud kaupade ja teenuste kvaliteedi eest või kiidab heaks selle märgi kasutamist nendel kaupadel ja teenustel. Kujutisliku kaubamärgi omanik LiDL STIFTUNG & Co. KG ei ole vaidlustusavalduse esitajalt saanud luba oma kaubamärgi registreerimiseks Eestis.

Kuna kaubamärgiga „SÄÄSTU MARKET + kuju” assotsieerub kujutislik kaubamärk nr 645606, siis kujutisliku kaubamärgi registreerimine teist liiki kaupade või teenuste tähistamiseks tooks Eestis kaasa tarbija eksitamise ja vaidlustusavalduse esitaja kaubamärgi maine ärakasutamise aga ka eristatavuse kahjustamise. Kujutisliku kaubamärgi nr 645606 üldmulje meenutab varem registreeritud kaubamärki „SÄÄSTU MARKET + kuju”. Kaubamärkide ühised tunnused muudavad need omavahel assotsieeruvaks ning samasuguse tähise tajumine kujutislikul kaubamärgil tuletab meelde varasemat üldtuntud kaubamärki „SÄÄSTU MARKET + kuju”. Kaubamärkide visuaalne ja kontseptuaalne sarnasus põhjustab majandusturul segadust ning kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” omaniku sooviks on võimalikke segadusi vältida ning mitte põhjustada olukorda, kus tarbijad arvavad firmadel LiDL Stiftung & Co. KG ja Kinnisvarahalduse AS omavat ühtset ärilist päritolu või et nende firmade poolt kasutatavate tähiste vahel on mingi seos. Patendiameti otsusega omandab LiDL Stiftung & Co. KG õiguse kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” hea eristatavuse ja maine põhjendamatuks ärakasutamiseks, mis

tõenäoliselt kahjustab ja vähendab vaidlustusavalduse esitaja kaubamärgi eristavat iseloomu.

Vaidlustusavalduse esitaja on oma kaubamärki aktiivselt Eesti kaubandusturul kasutanud juba 1999. aastast. Juhul, kui kujutislik kaubamärk nr 645606 Eestis registreeritaks, oleks kindlasti kahjustatud vaidlustusavalduse esitaja kaubamärgi maine juba seetõttu, et kaubamärk „SÄÄSTU MARKET + kuju” on Eestis üldtuntud. Vana KaMS § 8 lg 1 p 4 kohaselt ei registreerita kaubamärgina teisele isikule kuuluvaid, kaubamärgi registreerimise taotluse saabumise kuupäeval või prioriteedikoopäeval Eesti Vabariigis tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikli 6 bis tähenduses üldtuntud kaubamärke, (markeeringuid) olenemata sellest, kas need on registreeritud või mitte, kui registreerimiseks puudub teise isiku kirjalik luba.

Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikkel 6 bis keelab ka sellise kaubamärgi registreerimise, mille oluline osa kujutab endast üldtuntud kaubamärgi taasesitust või jäljendit, kui see võib põhjustada äravahetamist teise kaubamärgiga. Vaidlustusavalduse esitaja on seisukohal, et kujutislik märk nr 645606 kujutab endast Eestis üldtuntud kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” olulist osa (identset kujundit) ja seetõttu on kujutisliku kaubamärgi registreerimine Eestis vastuolus vana KaMS § 8 lg 1 p 4 ja tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikliga 6 bis. Intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu artikli 16 lg 3 kohaselt kehtib Pariisi konventsiooni artikkel 6 bis ka nende kaupade ja teenuste kohta, mis ei ole sarnased nendega, mille jaoks kaubamärk on registreeritud, tingimusel, et selle kaubamärgi kasutamine kaupade või teenuste puhul viitaks seosele nende kaupade või teenuste ja registreeritud kaubamärgi omaniku vahel, ning tingimusel et selline kasutamine kahjustaks tõenäoliselt registreeritud kaubamärgi omaniku huve. Kuna kujutisliku kaubamärgi nr 645606 registreerimisega kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” üldtuntus kahaneb, siis kahjustab see Kinnisvarahalduse AS huviseid.

Kaubamärgis „SÄÄSTU MARKET + kuju” on eristatavuse seisukohalt suurem tähtsus just kujutisel. Enamusele tarbijatest seostub kaubamärgiga „SÄÄSTU MARKET + kuju” just kujutis, mida praktikas kasutatakse kujutisliku kaubamärgiga samades värvides. Kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” väga oluliseks osaks on just kujunduslik osa. Vaidlustusavalduse esitajale kuuluv kombineeritud kaubamärk „SÄÄSTU MARKET + kuju” oli Eestis üldtuntud enne kujutisliku kaubamärgi nr 645606 hilisema märkimise kuupäeva, mida tõendab veenvalt ka Emori uuring, millega kaardistati vaidlustusavalduse esitaja tuntus Eesti elanikkonna seas ning selle maineprofiil.

Kaubamärk „SÄÄSTU MARKET + kuju” on Eestis läbi teinud märkimisväärse arengu. 28.04.1998 registreeriti ettevõtteregestris OÜ Säästumarket, kelle põhitegevusalaks oli jaekaubandus, kinnisvara arendus ja haldustegevus. Äriühingule kujunes põhitegevuseks loodavate „discounter” tüüpi kaubandusketile vajaliku kinnisvara arendamine ja haldamine. 07.06.1999 muudeti OÜ Säästumarket ärinimi ja nimeks sai Kinnisvarahalduse OÜ ja 29.12.2000 muudeti Kinnisvarahalduse OÜ aktsiaseltsiks. 23.02.1999 registreeriti OÜ Kadaka Säästumarket põhitegevusalaga jaekaubandus. Nüüdseks on OÜ-st Kadaka Säästumarket saanud aktsiaseltsiks ja äriühingu omanikeks on alates asutamisest olnud Kinnisvarahalduse AS. Sõna “SÄÄSTU MARKET + kuju” viitab ka kaubamärgi omaniku esimesele ärinimele, OÜ-le Säästumarket ja sõna “säästma” oli nii kaubamärgi logo loomise ajal väga trendikas ja andis kaudselt edasi kaubamärgiga tähistatava teenuse või kauba sisu ja mõtet.

Esimene kauplus nimega „Säästumarket” avati Eestis 02.03.1999. Seisuga 31.12.2003 oli Säästumarketeid Eestis juba 44. 2002. aasta märtsis sooritati Säästumarketite kauplustest

56670 ostu päevas, ehk iga Eesti leibkond külastas 2002. aasta märtsis Säästumarket kaupluste ketti kuuluvat kauplust keskmiselt 3- 4 korda kuus. 2001. aastal oli Säästumarket Eesti juhtiv toidu- ja esmatarbekaupade kett Eestis, mille positsioon tugevneb oluliselt veelgi. Kaubamärki kasutatakse muu hulgas kaupluste katustel, postidel, juhatavatel viitadel kaupluste lähedal olevatel tänavatel. Ajalehtedes „Postimees” , „SL Õhtuleht”, Põhjarannik jt tehakse impulsskaupade reklaami kaks korda nädalas jne. Otsepostitus ja reklaami ajalehtedes tehakse pidevalt juba 1999 aastast. Kaubamärki kasutatakse ka eraldi impulsskaupade reklaamlehtedel, töötajate otsimise kuulutustel, kilekottidel, otsepostitustel enne kaupluste avamist jms, aga ka interneti leheküljel [www.smarket.ee](http://www.smarket.ee). ja selle tihe kasutus näitab ka kaubamärgi tuntust. Kinnisvarahalduse AS on registreeritud kaubamärki „SÄÄSTU MARKET + kuju” aktiivselt reklaaminud. Reklaamile kulutatud raha on ennast õigustanud ja võime väita, et juba kujutisliku kaubamärgi nr 645606 hilisema märkimise kuupäeval s.o. 18.11.2002 oli Eestis Säästumarketite kett välja kujunenud ja kaubamärk „SÄÄSTU MARKET + kuju” oli Eestis üldtuntud.

Kokkuvõttes lisab vaidlustusavalduse esitaja, et kujutisliku kaubamärgi registreerimine Eestis tooks kaasa Eesti tarbija eksitamise, sest tarbija seostaks kujutisliku kaubamärgiga nr 645606 Eestis üldtuntud kaubamärki „SÄÄSTU MARKET + kuju”, mida omakorda võib hinnata kui üldtuntud kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” maine ärakasutamise ja eristatavuse kahjustamisena. Vaidlustusavalduse esitaja palub, arvestades eeltoodud ja vana KaMS § 8 lg 1 p-e 2, 3, ja 4 ning Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artiklit 6 bis, tühistada Patendiameti otsus kujutisliku kaubamärgi registreerimise kohta Eestis ning teha Patendiametile ettepanek kaubamärgile Eestis kaitse andmine uuesti läbi vaadata ning teha uus otsus.

Materjalidele on lisatud väljavõtte Eesti Kaubamärgilehest, registreeritud kaubamärk „SÄÄSTU MARKET + kuju” kaubamärgitunnistuse nr 32629 lisaga, värviline kaubamärk „SÄÄSTU MARKET + kuju”, äriregistri väljavõtte Kadaka Säästumarketiga kohta, väljavõtte 09.02.2004 ajalehest „Postimees”, Säästumarketite avamise kronoloogia ja arengukava, kaupluste paiknemine Eestis, töötajate arv, reklaamikulud, käive, jaekaubanduse ülevaade, väljavõtte kaubanduse aastakonverentsi ettekandest, väljatrükk AS Emori interneti leheküljelt, AS Emori küsitluse kokkuvõtte, väljavõtte 06.01.2004 ajalehest „Äripäev”, reklaam ajalehes, impulsskaupade reklaamleht, otsepostitus, interneti lehekülje väljatrükk, interneti lehekülje külastatavuse statistika, volikiri, riigilõivu tasumist tõendav dokument.

### **Taotleja LiDL Stiftung & Co. KG 02.02.2005 seisukohad vaidlustusavalduse kohta.**

Taotleja ei ole nõus vaidlustusavalduse esitajaga ja leiab, et käesolevas asjas ei esine vana KaMS § 8 lg 1 p 2 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise alust, sest selle kohaselt ei registreerita kaubamärgina selliseid kaubamärke, mis on identsed või äravahetamiseni sarnased või mis assotsieeruvad teise isiku nimele samaliigiliste kaupade või teenuste tähistamiseks registreeritud või registreerimiseks esitatud varasema kaubamärgiga, kui registreerimiseks puudub teise isiku kirjalik luba.

Käesolevas asjas ei ole täidetud kaks vana KaMS § 8 lg 1 p 2 kohaldamise eeltingimust. Ühest küljest ei ole vastandatav kaubamärk rahvusvahelise kaubamärgiga nr 645606 ei identne, äravahetamiseni sarnane ega assotsieeruv, teisest küljest ei ole vaidlustusavalduse esitaja oma protestis määratlenud, milliste rahvusvahelise kaubamärgi kaupade või teenuste osas vaidlustusavalduse esitaja nimetatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise alusele tugineb.

Oma vastuses on kaubamärgi taotleja analüüsinud kaubamärkide sarnasust, sealhulgas nende võimalikku assotsieerumist ja seda läbi foneetilise, visuaalse ja kontseptuaalse võrdluse ning kaubamärgiga tähistatavate kaupade ja teenuste võrdluse ning leiab järgmist.

Kaubamärgid nr 645606 ja „SÄÄSTU MARKET + kuju“ ei ole ei identsed, äravahetamiseni sarnased ega assotsieeruvad ning käesolevas asjas puudub vana KaMS § 8 lg 1 p-s 2 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise alus.

Taotleja peab asjakohatuks Kinnisvaravalduse AS-i viidet selle kohta, millistes värvitoonides vastandatud, must-valge reproduktsiooniga kaubamärki „SÄÄSTU MARKET + kuju“ kasutatakse. Vana KaMS § 8 lg 1 p-s 2 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise aluse esinemise kontrollimisel vastandatakse taotletav kaubamärk registreeritud või registreerimiseks esitatud kaubamärgile. Lähtuvalt vana KaMS § 5 lg-st 8 võetakse registreeritud kaubamärgi õiguskaitsese ulatuse määramisel aluseks kaubamärgi reproduktsioon. Seetõttu ei ole samuti asjakohane ei protestile lisatud, viidatud kaubamärgireproduktsioonist oluliselt erinev värviline väljatrükk vaadeldavast tähisest ega ka vaidlustusavalduses esitatud selgitus värvilahenduse väidetava tähenduse kohta.

Vastavalt vana KaMS § 8 lg 1 p-le 3 ei registreerita kaubamärke, mis on identsed või äravahetamiseni sarnased või assotsieeruvad teise isiku nimele teist liiki kaupade või teenuste tähistamiseks registreeritud või registreerimiseks esitatud varasema kaubamärgiga, kui see võib tarbija eksitamise tagajärjel kaasa tuua teise isiku kaubamärgi maine ärakasutamise või eristatavuse kahjustamise ja registreerimiseks puudub teise isiku kirjalik luba.

Vana KaMS § 8 lg 1 p-s 3 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise aluse esinemise kontrollimisel vastandatakse taotletav kaubamärk registreeritud või registreerimiseks esitatud kaubamärgile. Kaubamärgireproduktsioonide võrdlusest nähtub üheselt, et vastandatud kaubamärkidele on tagatud õiguskaitsese erinevates värvikombinatsioonides ning nende domineerivad elemendid on erinevad. Rahvusvaheliselt kaitstud kaubamärk nr 645606, tingituna nii oma meeldejäävast värvilahendusest, kui ka foneetilisest ja kontseptuaalsetest erinevustest on vastandatud kaubamärgist „SÄÄSTU MARKET + kuju“ piisavalt erinev selleks, et oleks välistatud tarbijate eksitamine ning sellest tulenev võimalik varasema kaubamärgi väidetava maine ärakasutamine või eristatavuse kahjustamine.

Kirjeldatust nähtuvalt puudub käesolevas asjas vana KaMS § 8 lg 1 p 3 kohaldamise üks eeldusi- kaubamärgid nr 645606 ja „SÄÄSTU MARKET + kuju“ ei ole ei identsed, äravahetamiseni sarnased ega assotsieeruvad. Taotleja leiab ka, et vaidlustusavalduse esitaja ei ole piisava täpsusega määratlenud, millistele asjaoludele tema nõue vana KaMS § 8 lg 1 p 3 osas tugineb, sest ei viita, milliseid rahvusvahelise kaubamärgi nr 645606 kaupu või teenuseid peab vaidlustusavalduse esitaja samaliigilisteks teenustega, mille osas on registreeritud kaubamärk „SÄÄSTU MARKET + kuju“.

Taotleja leiab ka, et vaidlustusavalduse esitaja ei ole ka vana KaMS § 8 lg 1 p-s 3 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise alusele viidates piisavalt selgitanud oma nõude aluseks olevaid asjaolusid, sest vaidlustusavalduses ei ole määratletud, milliste kaupade ja teenuste osas nimetatud kaubamärgiseaduse sättele tuginetakse. Taotleja peab vaidlustusavalduse esitaja nõuet vana KaMS § 8 lg 1 p-i 3 kohaldamise osas liialt üldiseks ja paljasõnaliseks. Taotleja peab nimetatud väidete aluseks võetud eeldusi ebaõigeteks, sest vastandatud kaubamärgid ei ole ei visuaalselt, kontseptuaalselt ega ka foneetiliselt äravahetamiseni sarnased ega assotsieeruvad. Nende eristusvõimelised elemendid ja

seeläbi ka kaubamärgid tervikuna, on erinevad. Lisaks sellele on Eesti majandusturg taotleja Eesti turule tulemisest juba aastaid teadlik, sest meedias on vaidlustatud kaubamärki koos kaubamärgi taotleja ärinimega regulaarselt avalikkusele tutvustatud kui kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” omaniku konkurendi tähist. Toodust nähtuvalt on majandusturul segaduse põhjustamine praktiliselt välistatud.

Taotleja leiab, et vaidlustusavalduse esitaja ei ole vaidlustusavalduses esitanud asjaolusid, millisel viisil võib rahvusvaheline kaubamärk nr 645606 hakata ära kasutama vastandatud kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju“ väidetavat mainet, sest kaubamärk „SÄÄSTU MARKET + kuju“ on väidetavalt tuntud sellistes toidu- ja esmatarbekaupade kauplustes teenuste osutamisel, kus kliendid on sunnitud *‘leppima’* piiratud kaupade valikuga ning püsiklientidele ostusoodustusi ei võimaldata, mis viitab sellele, et kaubamärgi väidetavat mainet ei saa seega pidada ärakasutamiseks kuigi atraktiivseks.

Taotleja leiab samuti, et käesolevas asjas puudub vana KaMS § 8 lg 1 p-s 4 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise alus. Vana KaMS § 8 lg 1 p 4 kohaselt ei registreerita teisele isikule kuuluvaid, kaubamärgi registreerimise taotluse saabumise kuupäeval või prioriteedikuupäeval Eesti Vabariigis tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikli 6 bis tähenduses üldtuntud kaubamärke ja kaupade markeeringuid, olenemata sellest, kas need on registreeritud või mitte, kui registreerimiseks puudub teise isiku kirjalik luba.

Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikkel 6 bis (1) kohaselt kohustuvad Liidu liikmesriigid *ex officio*, kui antud riigi seadused seda lubavad, või asjast huvitatud isiku taotlusel tagasi lükkama või kehtetuks tunnistama ja keelama kaubamärgi tarvitamise, kui märk kujutab endast teise märgi taasesitust, jäljendit või tõlget, mis võib põhjustada tema äravahetamist, kuivõrd registreerimis- või kasutusriigi pädev organ tunnistab, et märk on selles riigis üldtuntud kui käesoleva konventsiooni eesõigusi kasutava isiku märk ja seda tarvitatakse samasuguste või sarnaste toodete jaoks. Käesolev säte laieneb ka juhtudele, kus märgi oluline osa kujutab endast niisuguse üldtuntud märgi taasesitust või jäljendit, mis võib põhjustada äravahetamist teise märgiga.

Taotleja peab asjakohatuks vaidlustusavalduse esitaja viidet Intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu artiklile 16 (3). Nimetatud õigusakti näol on tegemist rahvusvahelise lepinguga, mille osalisteks on riigid, mis ei tekita üldjuhul vahetult kohaldatavaid õigusi ja kohustusi osalisriikide isikutele. Lisaks leiab taotleja, et vaidlustusavalduse esitaja ei ole selgitanud, millele tuginedes ta leiab, et tarbijad võiksid rahvusvahelist kaubamärki nr 645606 seostada vastandatud tähisega „SÄÄSTU MARKET + kuju“. Kui rahvusvahelisele kaubamärgile nr 645606 on tagatud õiguskaitse muuhulgas suure hulga erinevatesse klassidesse kuuluvate toodete tähistamiseks, siis teadaolevalt ei ole kaubamärgiga „SÄÄSTU MARKET + kuju“ kunagi konkreetseid tooteid tähistatud. Kaubamärki „SÄÄSTU MARKET + kuju” on kasutatud ainult ja üksnes teenuste osutamisel. Seepärast ei ole tarbijad kunagi kokku puutunud kaupadega, mis kannaksid nimetatud tähist „SÄÄSTU MARKET + kuju” . Sellest tulenevalt ei pea tarbijad kaubamärki „SÄÄSTU MARKET + kuju“ kaupade tootja tähiseks. Tarbijad, nähes kaupu, mis on tähistatud rahvusvahelise kaubamärgiga nr 645606, ei seosta ega vaheta nimetatud kaupade tootjat ära teenusepakkujatega, sealhulgas tähise „SÄÄSTU MARKET + kuju“ kasutajaga. Rahvusvaheliselt kaitstud kaubamärk nr 645606 ei ole vana KaMS § 8 lg 1 p 4 mõttes kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju“ taasesitus, jäljend ega tõlge, mis võiks põhjustada nimetatud märkide äravahetamist. Lisaks sellele ei ole vastandatud kaubamärki „SÄÄSTU MARKET + kuju“ kunagi kasutatud toodete tähistamisel. Ainuüksi nimetatust

nähtuvalt puudub käesolevas asjas vana KaMS § 8 lg 1 p-s 4 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise alus.

Taotlejale jääb arusaamatuks vaidlustusavalduse esitaja seisukoht sellest, et taotletava kaubamärgi registreerimine vähendab vastandatud kaubamärgi väidetavat üldtuntust, sest seda pole millegagi põhjendatud ega seda selgitatud. Lisaks tuleb siinkohal olulise asjaoluna arvesse võtta seda, et taotleja omab ka teist, käesolevas asjas vaidlustatud kaubamärki nr 645606 sisaldavat rahvusvahelist kaubamärgi „LiDL + kuju“ (reg. nr 748063). Kuigi viimatinimetatud kaubamärgi olulisimaks domineerivaks elemendiks on selle sõnaline osa ‘LiDL’, sisaldab nimetatud kaubamärk täielikult ka käesolevas asjas vaidlustatud kaubamärki nr 645606. Viidatud varasema kaubamärgi prioriteedikuupäevaks Eestis on 08.02.2000. Vaidlustusavalduse esitaja poolt protestile esitatud dokumentidest nähtuvalt oli nimetatud kuupäeval Eestis avatud vaid kolm kauplust nimega Säästumarket, kusjuures viimane nendest vaid kaks kuud enne mainitud prioriteedikuupäeva.

Taotleja on seisukohal, et LiDL STIFTUNG & Co. KG-l on sisuliselt varasem ja suurem õigus vaadeldava värvilahenduse- ja geomeetriliste kujunditega tähisele, sest taotletav kaubamärk nr 645606 on enamikus Euroopa riikides õiguslikult kaitstud ja tarbijate hulgas väga hästi tuntud. Taotleja esimesed kauplused avati Saksamaal 1973 aastal. 1990-ndatel alustas taotleja kaupluste avamist väljaspool Saksamaad. Aastaks 2002 oli taotlejal üle 5000 filiaali, üle 50 logistikakeskuse ja üle 45 000 töötaja ning kokku 430 milj. klienti. Nagu oleme juba eelpool viidanud, omab ja kasutab taotleja nii käesolevas asjas vaidlustatud kaubamärki kui ka varasemat, käesolevas asjas vaidlustatud tähist sisaldavat kaubamärki ‘LiDL + kuju’. Taotleja kaubamärkidega tähistatud kauplusi võib leida pea igast Euroopa riigist. Ainuüksi Suurbritannias on neid hetkel rohkem kui 330.

Kaubamärgile „LiDL + kuju“ on tagatud õiguskaitse Saksamaal, Suurbritannias ja Põhja-Iirimaal, Poolas, Taanis, Rootsis, Norras, Soomes ja Austrias. Lisaks on taotleja saanud Ülemaailmse Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni Rahvusvahelise Büroo kaudu õiguskaitse nimetatud kaubamärgi osas järgmistes riikides: AT, BA, BG, BX, CZ, DE, FR, HR, HU, IT, LI, MC, MK, PT, RO, RU, SI, SK, SM, YU- reg.nr 531768, reg.kuupäev rahvusvahelises büroos 20.05.1988, klassides 16, 35, 36, 41, 42. Kaubamärgile nr 645606 on tagatud iseseisev õiguskaitse Saksamaal, Suurbritannias ja Põhja-Iirimaal Iirimaal, Taanis, Rootsis, Norras, Soomes ja Itaalias. Lisaks on taotleja saanud Ülemaailmse Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni Rahvusvahelise Büroo kaudu õiguskaitse nimetatud kaubamärgi osas järgmistes riikides: AL, AM, AT, AZ, BA, BG, BX, CH, ES, HR, HU, KG, LI, LV, MA, MC, MD, MK, PL, PT, RO, RU, SI, SK, SM, TJ, UA, UZ, YU, GE, IS, LT, TM, TR (reg.kuupäev rahvusvahelises büroos 06.10.1994). Eeltoodut arvestades jääb taotleja esindaja seisukohale, et käesolevas asjas esitatud vaidlustusavaldus on alusetu, põhjendamata ning selles viidatud asjaolud tõendamata. Rahvusvahelisele kaubamärgile nr 645606 õiguskaitse andmine ei too kaasa Eesti tarbijate eksitamist.

Taotleja leiab, et läbivaadatavas vaidlustusavalduses ei esine vana KaMS § 8 lg 1 p-des 2, 3 ja 4 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise aluseid ja kaubamärgi nr 645606 registreerimine LiDL STIFTUNG & Co. KG nimele ei riku vaidlustusavalduse esitaja Kinnisvaravalduse AS-i õigusi ega eksita tarbijaid ning vaidlustusavaldus tuleb jätta täies ulatuses rahuldamata.

Lisatud on: vastuse ära kirjad protsessiosalistele; väljavõte Kinnisvaravalduse AS faktiraportist; ära kiri Eesti Päevalehes 26.03.2002 ilmunud artiklist; väljatrükid taotleja

veebilehekülgedelt koos tõlgetega; ärakiri kaubamärgi „LiDL + kuju” registreeringutest eri riikides.

### **Vaidlustusavalduse esitaja 09.05.2005 vastus taotleja LiDL Stiftung & Co. KG 02.02.2005 esitatud seisukohtadele**

Ruokakesko OY jääb 02.03.2004 esitatud seisukohtade ja põhjenduste juurde. Vaidlustusavalduse esitaja on seisukohal, et kaubamärk nr 645606 on segiaetav ja assotsieeruv kaubamärgiga „SÄÄSTU MARKET + kuju” vana KaMS § 8 lg 1 p 2 ja 3 tähenduses. Vaidlustusavalduse esitaja lisab, et eriti assotsieerumise puhul ei ole oluline, kas kaubamärgid on väliselt sarnased või mitte, vaid see, kas ühe kaubamärgi nägemisel tekivad seosed teise kaubamärgiga. Kaudse assotsieerumise tuvastamisel on oluline kas mingi elemendi olemasolu tähistekombinatsioonis võiks tekitada tarbijais assotsiatsiooni talle juba teada teise kaubamärgiga. Kuna keskmisel tarbijal on keskmine nägemismälu, siis kujunduslikult identsete tähiste võib tarbija vaidlustatud kaubamärgi puhul vägagi kergesti oletada, et tegemist on ühte ja samasse kontserni kuuluva või kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” omanikuga seotud kaubamärgiga. Olenemata sõnalise osa erinevusest kaubamärkide vahel, tarbijad ilmselt samastavad neid ühe ja sama ettevõtjaga ning eeldavad seega sarnasust kvaliteedis. Kui tarbijat on eksitatud siis kaubamärgi eristav funktsioon – eristada ühe isiku kaupu ja teenuseid teiste isikute kaupadest ja teenustest – ei toimi, millega kaasneb tarbijate eksitamine ning vaidlustusavalduse esitaja kaubamärgi maine ärakasutamine ja eristatavuse kahjustamine.

Lähtudes eeltoodust ning juhindudes Patendiameti otsuse ajal kehtinud KaMS § 8 lg 1 p 2-4, § 8 lg 2 p 1 ning vana KaMS § 35 ja Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikkel 6 *bis* alusel palub vaidlustusavalduse esitaja tunnistada kaubamärgi nr 645606 Eestis registreerimine seadusevastaseks, tühistada Patendiameti otsus 7/R200300602 nimetatud kaubamärgi registreerimise kohta ning kohustada Patendiametit jätkama menetlust apellatsioonikomisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

### **Taotleja LiDL Stiftung Co. KG lõplikud seisukohad esitatuna 12.09.2005**

Taotleja ei nõustu vaidlustusavalduse esitaja nõuetega, jäädes oma varasemate seisukohtade juurde, et kaubamärgi nr 645606 osas ei esine vana KaMS § 8 lg 1 p-s 2, 3 ja 4 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise alust, millest tulenevalt tuleb vaidlustusavaldus jätta täies ulatuses rahuldamata.

### **Apellatsioonikomisjoni esimehe otsusega alustati 02.11.2005.a. suulist lõppmenetlust vaidlustusavalduse nr 572 asjus ning suuline istung peeti 12.12.2005.**

Apellatsioonikomisjon, arvestanud vaidlustusavalduses toodud seisukohti ning lisatud materjale ja kaubamärgi taotleja poolt esitatud vastuväiteid ning lisatud materjale ja viinud 12.12.2005 läbi suulise menetluse, leiab, et vaidlustusavaldus kuulub rahuldamisele.

### **Komisjoni seisukohad**

Apellatsioonikomisjonil tuli vaidlustusavalduse esitaja poolt esitatud vaidlustusavalduses toodud seisukohtade ning lisatud materjalide ja kaubamärgi taotleja poolt esitatud



vastuväidete ning lisatud materjalide alusel, aga ka vaidlustusavalduse suulisel menetlemisel otsustada, kas rahvusvahelise kaubamärgi nr 645606 registreerimine on vastuolus kuni 30.04.2004 kehtinud KaMS § 8 lg 1 p- de 2, 3 ja 4.

Vana KaMS § 8 lg 1 p-de 2, 3 ja 4 kohaselt ei registreerita:

2) kaubamärke, mis on identsed või ära vahetamiseni sarnased või assotsieeruvad teise isiku nimele samaliigiliste kaupade või teenuste tähistamiseks registreeritud või registreerimiseks esitatud varasema kaubamärgiga, kui registreerimiseks puudub teise isiku kirjalik luba;

3) kaubamärke, mis on identsed või ära vahetamiseni sarnased või assotsieeruvad teise isiku nimele teist liiki kaupade või teenuste tähistamiseks registreeritud või registreerimiseks esitatud varasema kaubamärgiga, kui see võib tarbija eksitamise tagajärjel kaasa tuua teise isiku kaubamärgi maine ärakasutamise või eristatavuse kahjustamise ja registreerimiseks puudub teise isiku kirjalik luba;

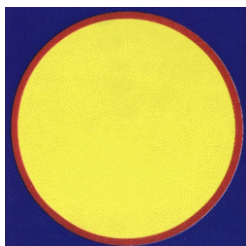
4) teisele isikule kuuluvaid, kaubamärgi registreerimise taotluse saabumise kuupäeval või prioriteedikoopäeval Eesti Vabariigis tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikli 6 *bis* tähenduses üldtuntud kaubamärke ja kaupade markeeringuid, olenemata sellest, kas need on registreeritud või mitte, kui registreerimiseks puudub teise isiku kirjalik luba.

Vaidlustusavalduse esitaja kombineeritud kaubamärk:



registreeringu nr 32629 taotluse esitamise ja prioriteedi kuupäev 03.07.1998, registreerimise kuupäev 20.10.2000, mittekaitstav osa: kaubamärgi registreerimine ei anna ainuõigust sõna MARKET kasutamiseks, registreeritud klassis 35: jae- ja hulgimüügiteenused (kolmandatele isikutele) ja klassis 42: toiduainete ja jookidega varustamine; toitlustusteenused.

Vaidlustatud kaubamärk on graafiliselt kujutatav tähis:



registreeringu nr 645606, rahvusvahelise registreerimise kuupäev 04.04.1995, rahvusvahelise registreeringu nr R200300602, hilisema märkimise kuupäev Eestis 18.11.2002, värvid sinine, kollane, punane, on esitatud registreerimiseks klassides 1, 3, 5, 8, 11, 16, 18, 21, 28 - 33, ja teenuseid klassides 35 - 37, 39, 41, 42.

Vaidlust ei ole selles, et kaubamärk "SÄÄSTU MARKET + kuju" on Eestis varasem vaidlustatud kaubamärgi nr 645606 hilisema märkimise kuupäevast 18.11.2002.

Seega vaidluse lahendamisel on oluline kaubamärgi nr 645606 taotluse esitamise hilisema märkimise kuupäev 18.11.2002 ning see, kas sellel kuupäeval esines vana KaMS § 8 lg 1 p-des 2, 3 ja 4 sätestatud aluseid vaidlustatud kaubamärgi mitteregistreerimiseks.

Komisjon leiab, et kaubamärgid ei ole identsed, äravahetamiseni sarnased ega assotsieeruvad vana KaMS § 8 lg 1 p 2 mõttes.

Vana KaMS § 5 p 9 kohaselt registreeritud kaubamärgi õiguskaitsse ulatus kaupade ja teenuste suhtes määratakse kaupade ja teenuste loeteluga. Registreeringus märgitud kaupade ja teenuste loetelu võib piirata. Kaupade ja teenuste loetelu laiendamine on keelatud. Vana KaMS § 4 lg 2 kohaselt liigitatakse kaubad ja teenused märkide registreerimisel kasutatava kaupade ja teenuste rahvusvahelise klassifikatsiooni Nizza kokkuleppe (RT II 1996, 4, 14) alusel vastuvõetud kaupade ja teenuste rahvusvahelise klassifikatsiooni järgi.

Võrreldavate kaubamärkide klassid kattuvad klassis 35 ja 42, kuid vaidlustatud kaubamärgi nimetatud klassides teenuste loetelu on tunduvalt laiem, kui vaidlustusavalduse esitaja kaubamärgi teenuste loetelu. Komisjonile ei ole esitatud tõendeid, mis võimaldaksid pidada võrreldavate kaubamärkide nimetatud klassides teenused samaliigilisteks vana KaMS § 8 lg 1 p 2 mõttes.

Lähtuvalt vana KaMS § 5 lg 8 võetakse registreeritud kaubamärgi õiguskaitsse ulatuse määramisel aluseks kaubamärgi reproduktsioon.

Vaidlustatud kaubamärk on kaitstud värvides sinine, kollane, punane. Vaidlustusavalduse esitaja kaubamärk on kaitstud must-valgena, mis vana KaMS § 6 lg 2 kohaselt on õiguslikult kaitstud mis tahes värvikombinatsioonis, värvilisena registreeritud kaubamärk aga ainult taotletud värvikombinatsioonis. Alates 01.05.2004 kehtima hakanud kaubamärgiseaduses sellist eelistust uutele must-valgetele kaubamärkidele enam ei anta.

Kaubamärkide nr 645606 ja "SÄÄSTU MARKET + kuju" geomeetrised elemendid on kaubamärgi nr 645606 värvikombinatsioonis identsed. Need koosnevad ruudust, mille keskel on kontsentrilise rõngaga ääristatud ümmargune ketas. Viimasele on kaubamärgi "SÄÄSTU MARKET + kuju" puhul sümmeetriliselt paigutatud kaubamärgi sõnaline osa „SÄÄSTU MARKET + kuju”.

Kaubamärgi nr 645606 geomeetrisel kujunduslik element koosneb sinisest ruudust, mille keskel on kontsentrilise punase rõngaga ääristatud ümmargune kollane ketas. Kaubamärgi "SÄÄSTU MARKET + kuju" geomeetrisel kujunduslik element koosneb tumehallist ruudust, mille keskel on kontsentrilise musta rõngaga ääristatud ümmargune helehall ketas ja millele on sümmeetriliselt paigutatud kaubamärgi must sõnaline osa "SÄÄSTU MARKET". Vana KaMS § 6 lg 2 kohaselt on kaubamärk "SÄÄSTU MARKET + kuju" õiguslikult kaitstud ka vaidlustatud kaubamärgi värvikombinatsioonis.

Vastandatud kaubamärgid ei ole tervikuna kontseptuaalselt identsed ja äravahetamiseni sarnased, kuid assotsieeruvad identsete geomeetrisel kujunduslike elementide kaudu. Vaidlustusavalduse esitaja kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” geomeetrisel kujunduslike elemente kasutatakse Eesti turul ja on tarbijate seas tuntud identses ning äravahetamiseni sarnases värvikombinatsioonis, millised on omased LiDL Stiftung & Co. KG poolt esitatud rahvusvahelisele kujunduslikule kaubamärgile nr 645606. Kaubamärkide identsete geomeetrisel kujunduslike elementide kasutamine identses ja äravahetamiseni sarnases värvikombinatsioonis tekitab Eesti turul olukorra, kus tarbijad võivad arvata, et kaubamärgiga nr 645606 tähistatud toode või teenus võib olla kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” omanikult pärinev või allutatud olev, seotud või sponseeritud kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” omaniku poolt. Kujundusliku

kaubamärgi nr 645606 nägemisel kaupadel või teenuste ostmisel, võivad tarbijad vääralt arvata, et kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” omanik vastutab kujutislik kaubamärgiga nr 645606 tähistatud kaupade ja teenuste kvaliteedi eest või kiidab heaks selle märgi kasutamist nendel kaupadel ja teenustel.

Komisjonile esitatud materjalidest nähtub, et seisuga 18.11.2002 oli Eestis avatud 41 Säästumarketi kauplust. 17.01.2002 AS-i Emor artiklist “2001. aasta jaekaubandust iseloomustavad kiired struktuurimuutused” nähtub, et Emor’i jaeseire uuringu kohaselt oli Säästumarket 2001.aasta lõpus Tallinnas suurima tuntuse ja ostjakonnaga kaupluste kett. Tartus omas tuntuima ostukoha positsiooni Säästumarket. Komisjonile esitatud materjalidele tuginedes võib jõuda järeldusele, et kaubamärk „SÄÄSTU MARKET + kuju” oli seisuga 18.11.2002 tarbijate seas kasutamise läbi tuntud identses ja äravahetamiseni sarnases värvikombinatsioonis, millised on omased LiDL Stiftung & Co. KG rahvusvahelisele kujunduslikule kaubamärgile nr 645606 või rahvusvahelisele kaubamärgile nr 748063 „LiDL + kuju”.

Tarbijais vastandatavate kaubamärkide geomeetriliste kujunduslike elementide identsusest tulenev kaubamärkide assotsieerumine samaliigiliste kaupade ning teenuste puhul võib nende segiajamine tekkida situatsioonis, mil üks kaubamärkidest on varasem. Sellest ja muudest asjaoludest lähtuvalt põhjustab võrreldavate kaubamärkide geomeetriliste elementide värvikombinatsioonide identsusest tulenev kaubamärkide omavaheline assotsieerumine kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” maine ärakasutamise või eristatavuse kahjustamise LiDL & Stiftung Co.KG poolt registreerimiseks esitatud kaubamärgi nr 645606 kasuks vana KaMS § 8 lg 1 p 3 mõttes.

Samuti eksisteerisid rahvusvahelise kaubamärgi nr 645606 prioriteedikuupäeval 18.11.2002 Eestis asjaolud, mis kinnitavad vaidlustusavalduse esitaja väidet, et kaubamärgi nr 645606 oluline osa kujutab endast üldtuntud kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” geomeetriliste elementide taasesitust või jäljendit Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikkel 6 bis mõttes, mis keelustab registreerimise kaubamärgina, kui see võib põhjustada äravahetamist teise kaubamärgiga vana KaMS § 8 lg 1 p 4 tähenduses.

Komisjon jääb ka seisukohale, et kaubamärk „SÄÄSTU MARKET + kuju” oli seisuga kaubamärgi 18.11.2002, so. kaubamärgi nr 645606 hilisema märkimise kuupäeval Eesti turul tänu intensiivsele reklaamile ning selleks tehtud arvestatavatele kulutustele üldtuntud ja mainekas. Vaidlustusavalduse esitaja poolt esitatud materjalid tõendavad, et kaubamärgi ”SÄÄSTU MARKET + kuju” maine ja üldtuntus tarbijate seas oli seisuga 18.11.2002 Eestis välja kujunenud.

Arvestades kaubamärkide geomeetriliste elementide identsust, toob kaubamärgi nr 645606 registreerimine Eestis enesega kaasa tarbijate eksitamise ja kaubamärgi „SÄÄSTU MARKET + kuju” aastate jooksul väljakujunenud hea maine ärakasutamise või kahjustamise. Kaubamärkide kooseksisteerimine turul on võimalik, kui geomeetrilise kujundi keskel esineb sõnaline osa SÄÄSTU MARKET ja LiDL, nii nagu need on kaubamärkide registreeringutes nr 32629, rahvusvahelise registreeringu nr 748063 ja vaidlustusavalduse esitaja poolt vaidlustamata sõnalises kaubamärgis LiDL (rahvusvahelise registreeringu nr 748064).

Arvestades eeltoodut jääb komisjon seisukohale, et käesolevas asjas eksisteerivad vana KaMS § 8 lg 1 p-s 3 ja 4 sätestatud kaubamärgi registreerimisest keeldumise alused.

Eeltoodu alusel, juhindudes TÕAS §-dest 59, 61, 64, vana KaMS § 8 lg 1 p-st 2, 3, 4 ja uue KaMS § 41 lg-st 5, apellatsioonikomisjon

**otsustas:**

**rahuldada Ruokakesko Oy vaidlustusavaldus ja tühistada Patendiameti 02.01.2004 otsus kujutusliku kaubamärgi nr 645606 registreerimise kohta LiDL STIFTUNG& Co. KG nimele ning kohustada Patendiametit jätkama menetlust apellatsioonikomisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.**

Vaidlustusavalduse menetlusosaline, kes soovib apellatsioonikomisjoni otsuse peale edasi kaevata menetlusnormide rikkumise tõttu, võib esitada kaebuse apellatsioonikomisjoni otsuse peale Harju Maakohtusse kolme kuu jooksul apellatsioonikomisjoni otsuse avaldamisest arvates. Kohus vaatab kaebuse läbi hagita menetluses.

Vaidlustusavalduse menetlusosaline, keda ei rahulda apellatsioonikomisjoni otsus ja kes soovib jätkata vaidlust menetlusosaliste vahel hagimenetluse korras, võib esitada hagi kolme kuu jooksul apellatsioonikomisjoni otsuse avaldamisest arvates.

Kui kaebust ega hagi ei ole kolme kuu jooksul esitatud, loetakse apellatsioonikomisjoni otsus kolme kuu möödumisel otsuse avaldamisest jõustunuks ja see kuulub täitmisele.

Allkirjad:

T. Kalmet

E. Sassian

H.-K. Lahek